

Köpguide spanjolett

Så Väljer du rätt spanjolett

Vad är en spanjolett?

En låsskena för fönster, luckor och fönsterdörrar som hanterar flera låspunkter samtidigt. Spanjoletten styrs av ett handtag eller vred och finns antingen som innanpåliggande eller utanpåliggande. De innanpåliggande är det vanligaste och är standard i moderna hus och lägenheter. Utanpåliggande spanjoletter används fortfarande till äldre hus och byggnader där fönster och fönsterdörrar är av en äldre konstruktion men behov av robust fasthållning fortfarande krävs. Det som skiljer olika spanjoletter åt är typ av låshus, typ av låskolv, antal låspunkter och vilket håll fönstret eller fönsterdörren kan öppnas ifrån. Vanliga funktioner hos ett fönster eller en fönsterdörr är dreh kipp-funktion och fönsterbroms. Dreh kipp-funktionen innebär att fönstret går att öppna i olika lägen beroende på handtagets position. Fönsterbroms innebär att fönstret eller fönsterdörren går att låsa i önskat läge.

Varför används en spanjolett?

Primärt används spanjoletter för att förbättra säkerheten hos fönster, balkongdörrar och altandörrar som utgör en potentiell inbrottsväg för inkräktare. Historiskt sett har fönster och fönsterdörrar för både lägenheter och villor haft en eller fler låspunkter i en förhållandevis bräcklig träkarm. Som en förbättring på detta är moderna fönster och fönsterdörrar vanligen utrustade med en stålkarm, rejäla slutbleck och en inbrottsklassad [spanjolett](#). Spanjoletten har ofta två till tre låspunkter. En upptill, en nedtill och ibland en i mitten vid handtaget. Exempel på en av våra bästsäljande korta spanjoletter med två låspunkter är [Assa Abloy S1128](#). Låspunkterna består av en kolv som låser fönstret i karmen genom vred av handtag. Olika kolvar är olika säkra och din spanjoletts kolvtyp har en direkt koppling till den inbrottsklass spanjoletten och således hela fönstret får. Bland de mest inbrottssäkra kolvtyperna är hakregel och killkolv, då de böjer sig och "hakar" sig fast i gängen. En spanjolett är en säker och användarvänlig låsningstyp för fönster och fönsterdörrar. Vår rekommendation är att alltid investera i högre inbrottsklassade spanjoletter, då de skapar extra trygghet vid sårbara öppningar i bostäder och kan göra en avgörande skillnad för bostadens totala inbrottskydd. Ett bra exempel på en sådan spanjolett är [Assa Abloy S2610F](#) som har 2 kil- och 2 hakkolvar.

Vilka olika typer finns?

Spanjoletter finns i några olika utföranden, där en del komponenter varierar, som längden på låsskena, icke låsbart eller låsbart låshus, typ av kolvar och antal låspunkter. Spanjoletter säljs antingen i standardmått anpassade efter marknadens mest förekommande storlekar på fönster och fönsterdörrar, eller helt måttanpassade. Måttanpassade spanjoletter tillverkas efter dina specifika mått och går att anpassa efter behov. För maximal säkerhet exempelvis genom materialval, låstyp och kolvtyp.

Olika låshus

Välj mellan olika typer av låshus baserat på budget och önskad nivå av inbrottsskydd. Kom ihåg att försäkringsbolag kan ställa krav på låsbart låshus för att möjligheten att få rätt till ersättning vid inbrott ska gälla. Dubbelkolla med din försäkringsgivare kring vilka krav som ställs.

Typer av låshus

- Icke låsbart låshus
- Låsbart låshus
- Flerpunktslås

Olika kolvar

Kolven spelar stor roll för fönstret eller fönsterdörrens säkerhet. De säkrare kolvtyperna är de som hakar i gängen, det vill säga hakregel och fallkolv. En spanjolett med maximal säkerhet har 3-4 låspunkter med hakregel eller fallkolv vid öppningssidan av fönstret och dessutom ändkolvar upptill och nedtill. Fler låspunkter resulterar i en större ansträngning för en inbrottstjuv, vilket gör ett potentiellt inbrott mer tidskrävande och ofta väldigt lyhört. Ett robust och flerpunktssäkrat fönster ska snabbt avskräcka en inbrottstjuv, då det inte ger vika i första hand.

Olika typer av kolvar

- Fallkolv
- Regelkolv
- Kilkolv
- Svampkolv
- Hakregel
- Gripkolv
- Ändkolv

Tappar

Genom att se till att fönstret har tappar i gångjärnet adderas en extra säkerhet, då fönstret blir svårare att rubba, flytta eller lyfta bort. Ett bakkantsbeslag är en 3 cm lång cylinderformad kolv som fäster i en hålighet vid fönstrets bakdel, genom en öppning i gångjärnet. Bakkantsbeslaget låser inte, men bidrar till fönstrets totala säkerhet och hållfasthet, och kan ses som ytterligare låspunkt. Vanligt är att sätta ut en eller två bakkantsbeslag eller tappar i fönstrets gångjärn.

Låsbar eller icke-låsbar spanjolett

En spanjolett med låsbart låshus har en tryckesroddare handtaget och en cylinderrodd för låscylindern. En låsbar cylinder ger en dubbel förstärkning då låsningen inte enbart sitter i handtagets roddare som på olika sätt skulle kunna gå att manipulera. Ett låsbart låshus låser handtaget via låscylinder genom en separat cylinderroddare kopplad till en nyckel på insidan. Skillnaden blir att handtagsvredet som styr reglarna och den kopplade roddaren är låst och således extra skyddat från manipulation. Detta gäller både inifrån och utifrån, då ett låsbart låshus inte med enkelhet kommer gå att öppna inifrån utan nyckel. Således kan inte dörren fungera som en enkel utväg om tjuven redan lyckats ta sig in via ett fönster eller dylikt.

Säkerhetsklasser för spanjoletter

Spanjoletter är det vanligaste låsbeslaget för fönster och fönsterdörrar, som också är den mest använda ingången för tjuvar vid inbrott. Det är därför en viktig komponent när det

kommer till att förvissa dig om att ditt fönster eller din fönsterdörr håller hög säkerhet. Försäkringsbolag kan ställa krav på att fönster i bostaden ska uppfylla en viss skyddsklass. Inbrottsklassning för spanjoletter och därmed fönster och fönsterdörrar regleras via SIS standard [SS 3536](#). Krav gällande manövrerbarhet, förslitningsmotstånd, brandbeständighet och korrosion är lika för samtliga klasser. Men avseende sin mekaniska hållfasthet är spanjoletterna med slutbleck indelade i tre klasser:

- Klass 1 - Enhet avsedd för fönster, vädringsluckor, fönsterdörrar och dörrar där inga krav på inbrottsskydd finns uppställda
- Klass 2 - Enhet avsedd för fönster och vädringsluckor där kravet på inbrottsskydd är väsentligt
- Klass 3 - Enhet avsedd för dörrar och fönsterdörrar där kravet på inbrottsskydd är väsentligt

Olika kolvar och deras klassning, enligt SS 3536

- Spanjoletter med kilkolv, kolvutsprång 12 och 15 mm: klass 1.
- Spanjoletter med kilkolv, kolvutsprång 17 mm: klass 2.
- Spanjoletter med hakkolv, kolvutsprång 25 mm: klass 3.

Standarden anger fordringar på spanjoletter och deras slutbleck, främst avsedda för fönster, vädringsluckor, dörrar och fönsterdörrar.

Tillverkare av fönster och fönsterdörrar behöver följa utsatta krav för att kunna sätta ut en specifik klass på sina produkter. En klass 3 spanjolett kommer till exempel behöva ha ett robust låshus, flera kolvar och hakande kolvar. Dessutom bör det också ha ett låsbart låshus.

Vanliga tillval och funktioner

Fönsterbroms

I stort sett alla fönster och fönsterdörrar har en så kallad fönsterbroms. Det är en skena som fäster mellan karmen och dörren, på ovansidan. Denna stabiliserar och gör att fönstret öppnas långsammare och att säkerheten på så vis ökas. Denna skena går att koppla till spanjoletten för att göra en låsning av dörren i önskat läge. Med en spanjolett som har en kopplad fönsterbroms kan du därmed öppna dörren på glänt och fälla ned handtaget. Dörren är då låst vid just den valda positionen.

Olika former av spärrar och fönsterlås

Olika former av barnspärrar, fönsterspärrar och fönsterlås kan med enkelhet installeras på fönster och fönsterdörrar för att begränsa möjligheten till öppning. Barnspärr och förhindrar barn från att enkelt ta sig ut ur bostaden och kan även användas för att öppna [dörr](#) för vädring. En barnspärr eller ett vädringsbeslag ökar marginellt säkerheten mot inbrott och kan på sin höjd fördröja inbrott med några sekunder. Fönsterlås är det beslag som skapar ett ytterligare hinder för inbrottstjuvar. Det finns olika typer och de som rekommenderas för ökad säkerhet är fönsterlås som låses med nyckel från insidan.

Olika typer

- Barnspärr

- Vädringsbeslag
- Fönsterhasp
- Fönsterspärr med vajer
- Fast fönsterspärr

Måttbeställda spanjoletter

Alla fönster och fönsterdörrar är inte likadana. Bor du exempelvis i en specialbyggnad eller en äldre byggnad kan det finnas risk för att spanjoletter i de mått du behöver inte tillhör standardsortimentet. Då behöver du en leverantör som kan ta fram måttbeställda spanjoletter. Vet du exakt vad du behöver kan du kontakta Göthes så tillverkar vi din nya spanjolett efter önskade mått. Behöver du hjälp med hela projektledningen och uppmätning av spanjolett inför tillverkning rekommenderar vi att du kontaktar en lokal fönster -eller dörrentreprenör inledningsvis.

Hur länge håller en spanjolett?

Spanjoletten ska enligt SS 3536, fungera efter 50.000 öppnings- och stängningscykler.

Hur ska spanjoletter underhållas?

Spanjoletter kan bli dåliga över tid. Detta kan exempelvis ske som ett resultat av felaktiga låsningar som skapar onödigt tryck i låscylindern. Felaktig låsning är vanligt då fönster eller fönsterdörr har något för tjocka bromslister som leder till att spanjoletten behöver kompensera för listens avstånd genom en forcerad låsning. Bäst är alltid att försöka dra till ordentligt och därmed trycka ned listan så gott det går innan du låser med handtaget. Vid en korrekt låsning av spanjoletten ska handtagets vridning gå enkelt att svänga på. Har du ett fönster som alltid kräver att handtaget behöver låsas med krafttag kan det vara tecken på att din låscylinder blivit skadad eller att dina bromslister kan behöva bytas ut till en tunnare variant.

Spanjoletter är även i riskzonen för korrosion eller rost, vilket kan leda till att låsningen raspar eller att det behövs onödig kraft för att stänga. Det som rekommenderas för att hålla din spanjolett i gott skick är att du smörjer låshus, kolvar och överföring med olja en till tre gånger per år, beroende på användning och hur utsatt dörren är för väder.

Behöver du hjälp med att välja rätt?

Vill du ha en skräddarsydd rekommendation för inköp av spanjolett till ditt projekt där både säkerhet, ekonomi och funktion tas med i beräkningen? Då kan du kontakta någon av våra erfarna säljare på Göthes industribeslag. Vi kan guida dig till den bästa totallösningen för dina behov och kan dessutom tillgodose snabb leverans, installation och service. Har du unika mått är det inga konstigheter, vi har egen tillverkning av speciallängder för både spanjoletter och låscylindrar!